

Fylkesmannen i Vestfold

Findus Norge AS

Pb. 2122, Stubberød

3255 Larvik

Vår saksbehandler / telefon:
Sigurd Anders Svalestad
33 37 11 90

Deres ref:

Vår referanse:
2006/2166
Arkivnr: 461.3

Vår dato:
22.12.2006

Endret utslippstillatelse for Findus Norge AS, Larvik

Med grunnlag i § 18 i forurensningsloven endrer Fylkesmannen utslippstillatelsen for Findus Norge AS anlegg i Larvik kommune. Bedriften kan produsere inntil 16 000 tonn mat. Vilkår for tillatelsen er vedlagt.

Parter i saken kan påklage vedtaket til Statens forurensningstilsyn innen tre uker.

Vi viser til søknad datert 24.05.06, uttalelser til søknaden og bedriftens kommentarer.

Rammer for tillatelsen

Tillatelsen gjelder fra dags dato. Findus kan produsere inntil 16 000 tonn ferdigmat i løpet av 250 driftsdøgn årlig.

Fylkesmannen plasserer bedriften i kontrollklasse 4. Bedriften trenger ikke rapportere årlig. Vi gjør oppmerksom på internkontrollforskriftens krav til skriftlig dokumentasjon av at alle krav i lover og forskrifter overholdes. Dette innebærer blant annet at bedriften skal redegjøre skriftlig for hvordan prinsippet om bruk av ”best tilgjengelig teknologi”, for krav som gjelder utslipp, blir overholdt.

Selv om skader i enkelte tilfeller kan oppstå som følge av de utslipp tillatelsen gir rom for, er ikke bedriften dermed fritatt for plikt til å betale erstatning eller vederlag etter granneloven, jf. forurensningsloven §§ 10 og 56.

Fylkesmannen kan endre tillatelsen i samsvar med forurensningslovens § 18.

Kommunen kan stille krav til påslippet til kommunens avløpsledninger. Slike krav kan stilles for å hindre skade på anlegg eller ansatte. Kravene kan også sikre at bedriftens påslipp ikke hindrer kommunen fra å overholde de krav kommunen skal tilfredsstille for utslippet fra kommunens avløpsanlegg.

Søknaden

Findus søker tillatelse til å øke påslippet av nitrogen til kommunens avløpsnett fra 13 mg/l til 20 mg/l i gjennomsnitt med maksimal verdi 30 mg/l. Den økte produksjonen vil kreve økt forbruk av

bremsel fra 90 kg fyringsolje per time til 100 kg/time. Bedriften søker tillatelse til å øke utslippet av svovel fra 4 kg i døgnet til 10 kg. Avfallet kan øke fra 10 til 15 tonn for tre, fra 150 tonn til 200 tonn restavfall og fra 300 tonn slam til 400 tonn. Alt avfallet leveres til godkjent mottager.

Høring

Søknaden ble kunngjort i Østlandsposten og lagt ut på Fylkesmannen i Vestfolds Internett side: www.Fylkesmannen.no. I tillegg har utdrag av søknaden blitt sendt til berørte parter og naboer.

Uttalelser

Uttalelser er mottatt fra Larvik kommune, Hagatun velforening og fra Hans Arild Lohne. Kommunen krever dokumentasjon av påslippet til kommunens avløpsnett. Høyere nitrogenkonsentrasjon i avløpsvannet vil gi større samlet utslipp av nitrogen når det skjer utslipp via overløp. Hagatun velforening skriver at beboere i Nordbyhaga er plaget av lukt fra Findus. Lohne skriver at han er plaget av rått lukt og lukt av frityrsteking fra Findus. Han ber Fylkesmannen kontrollere utslippet og sørge for rensing.

Søkers kommentarer til innkomne uttalelser

Bedriften skriver at deler av nåværende produksjon av friterte fiskeprodukter skal flyttes til Frankrike. Produksjon av friterte produkter ved fabrikken vil derfor minske radikalt. Påslippet til kommunens avløpsnett vil ikke nødvendigvis øke raskt opp mot omsøkte grenseverdier. Det skyldes at mengde vaskevann eller vaskekjemikalier ikke nødvendigvis økes i takt med produksjonen. Dette kan enklest forklares med at økte produksjonsvolumer i første rekke vil medføre 2.skiftsproduksjon istedenfor 1.skiftsproduksjon.

Fylkesmannens vurderinger

Produksjon av mat har pågått siden 1976 på dette stedet, med produksjon inntil 8 000 tonn per år. Produksjonen blir nå endret, slik at den delen som er antatt å gi mest lukt blir sterkt redusert. I 2004 vurderte Fylkesmannen klager over lukt fra Findus. Vi kom den gang til at det ikke var grunnlag for å kreve grundige undersøkelser. Med bakgrunn i endret produksjon er det ikke grunn til å pålegge undersøkelse av lukt nå. Vi velger likevel å ta inn den vanlig brukte grenseverdien for krav om iverksetting av tiltak overfor ulemper av lukt på 5 luktekvivalenter (LE/Nm³) målt ved mest utsatte bolig. Dersom bedriften skulle endre produksjonen vesentlig til utslipp av mer lukt, vil vi vurdere om det er behov for å undersøke om tiltak kan være aktuelt for å sikre at grensen overholdes. De andre følgene av økt produksjon gir heller ikke grunnlag for ytterligere undersøkelser nå.

Konklusjon

Fylkesmannen endrer tillatelsen til utslipp i samsvar med ny mal for tillatelser til utslipp fra industri og i samsvar med søknaden, se vedlagte tillatelse.

Klageadgang

Parter i saken kan klage på vedtaket til Statens Forurensningstilsyn innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Eventuell klage begrunnes og sendes til Fylkesmannen i Vestfold.

Med hilsen
Miljøvern avdelingen

Werner Olsen
fylkesmiljøvernsjef

Sigurd Anders Svalestad
overingeniør

Kopi med vedlegg til:

Hans Arild Lohne	Nordbylia 16	3271	Larvik
Anne Josephsen	anne.josephsen@no.findus.com		
Hagatun Velforening	Hagatoppen 12	3271	Larvik
Larvik kommune, kommunalteknikk	Postboks 295	3251	Larvik
Hagalia vel, v/Dag Thorstensen	Torstvedtåsen 30	3271	Larvik

Vedlegg: Tillatelsen

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

for

Findus Norge AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 24.05.06 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Denne tillatelsen erstatter tillatelse datert 04.12.98.

Tillatelsen gjelder fra 01.01.07.

Endringer i driften som kan ha miljømessig betydning må avklares skriftlig med Fylkesmannen før de gjennomføres. Dette gjelder endringer i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Bedriftsdata

Bedrift	Findus Norge AS
Beliggenhet/gateadresse	Elveveien 110, Nanset
Postadresse	Postboks 2122 Stubberød, 3255 Larvik
Kommune og fylke	Larvik i Vestfold
Org. nummer (bedrift)	981 279 980
Gårds- og bruksnummer	2005/875
NACE-kode og bransje	15.202 Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr
NOSE-kode(r)	
Kategori for virksomheten ¹	Kontrollklasse 4

Fylkesmannens referanser

Arkivkode	Anleggsnummer	Risikoklasse ²
2006/2166 arkiv nr 461.3		4

Tillatelse gitt: 16.01.1976	Endringsnummer:	Sist endret: 21.12.2006
Sigurd Anders Svalestad ... (e.f.) Overingeniør	Gunnar Kleven Seniorrådgiver	

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

² Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av ferdigmat og grønnsaker. Tillatelsen er basert på produksjon av 16 000 tonn pr. år. Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles som beskrevet pkt 10.4.

2.5. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslipps-komponent/ parameter	Utslipps-kilde	Utslippsgrenser			Gjelder fra
		Kons. grense	Korttids-grense *	Spes. utslipp kg/døgn	
		Midlingstid døgn	Midlingstid døgn	Midlingstid uke	
Organisk stoff, KOF ufiltrert	Prosess	1 g/l	400 kg/døgn 1,7 g/l	300 kg/døgn	01.01.07
Nitrogen	Prosess	20 mg/l	30 mg/l	15kg/døgn	01.01.07
Fosfor	Prosess	22 mg/l		3kg/døgn	01.01.07
pH	Prosess	5-9,5			01.01.07
Vannvolum		18 000 l/time	80 000 l/time		

*- Målinger gjøres som maksimal minuttmiddel.

3.2. Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet [slik at utslippsgrenser fastsatt i pkt. 3.1 overholdes].

3.3. Utslipssted for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett med utslipp i Larviksfjorden i henhold til de krav kommunen stiller for slikt påslipp.

3.4. Kjølevann

Utslippt av kjølevann skal ikke overstige 10 m³ per time og skal ha en maksimal temperatur på 25°C.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til Lågen er ikke tillatt.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

3.5. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.6. Sanitæravløpsvann

Ved tilknytning til offentlig avløpsnett fastsetter den ansvarlige for nettet nærmere krav.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsgrenser gjelder:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrenser	Gjelder fra
		Midlingstid døgn	
CO2	Fryseri	120 kg/time	01.01.07
CO2	Energi prod	6720 kg/time	01.01.07
Svovel	Energi prod	10 kg/døgn	01.01.07
Sot	Energi prod	1,7 kg/døgn	01.01.07
Lukt	Prosess		01.01.07

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Spredningsberegninger av luktulemper skal gjøres ut fra målinger av maksimal minuttmiddel. Likevel skal eventuelle krav til tiltak også vurderes ut fra bedriftens arbeidsrutiner. Kortvarige utslipp av sterkt sjenerende lukt vil det normalt være lettere å tolerer enn utslipp som har lang varighet selv om konsentrasjonen er lavere. Fylkesmannen tar forbehold om at denne grensen kan bli justert med bakgrunn i praktiske erfaringer.

4.2. Krav til utslippspunkter

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom eksisterende utslippssystem med de utslippspunkter/-høyder som er oppgitt i søknaden.

Ved etablering av nye utslippspunkter, skal utslippshøyder bestemmes av beregninger basert på tillatt utslippsmengde, eksisterende bakgrunnskonsentrasjon og de ugunstigste spredningsforhold som kan forekomme. Det skal brukes kompetent ekstern bistand til beregningene.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁴

6. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

Bedriften plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Søn-/helligdager (kl. 07-23) $L_{pAeq16h}$	Natt (kl. 23-07) L_{A1}
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

⁴ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁵ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

8. Energi

8.1. Energistyringssystem

Bedriften skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal inngå i bedriftens internkontroll, jf pkt. 2.5.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes årlig, jfr. pkt 11.2.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁶.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

9.2. Håndtering av farlig avfall

9.2.1. Lagring

Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 mnd.

9.3. Håndtering av annet avfall

Alt avfall skal leveres til godkjent mottaker.

---

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

Beredskapen skal dokumenteres i en beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal som et minimum inneholde:

- etterprøvbare mål
- definerte fare- og ulykkessituasjoner (uhellsscenarioer)
- rutiner for tiltak dersom fare- og ulykkessituasjoner inntreffer
- dimensjonering av personell og deres kompetanse, personlig verneutstyr, innsatsmateriell og responstid
- beskrivelse av beredskapssamarbeid med eksterne parter
- beskrivelse av øvelsesopplegg

Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år. Øvelsen skal legges opp i forhold til de fastsatte mål for beredskapen.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

11. Måling og beregning av utslipp. Rapportering til SFT

11.1. Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til SFTs veileder til bedriftenes egenrapportering. Veilederen er lagt ut på www.sft.no.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes. SFT kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier / konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier / tjenester benyttes der dette er mulig.

11.2. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal rapportere til Fylkesmannen hvis grenseverdiene for utslipp eller påslipp til kommunalt nett brytes og når Fylkesmannen krever rapport.

Rapportering skal skje i henhold til SFTs veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.sft.no.

Bedriften skal i forbindelse med rapportering av utslippsdata til Fylkesmannen angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

12. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

13. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁸. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

⁸ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jfr punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloretan	TRI
Muskylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenylyltinn	TFT, TPT